

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravnitva v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisil se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Preganjanje katoličanov na Nemškem.

Nemce je sv. katoliška Cerkva po svojih misijonarjih iz pošumskih divjakov pretvorila v krščanski, omikani narod.

Uže pred 1000 leti je Nemcem pomagala pod cesarjem Karolom velikim osnovati velškansko rimsko-nemško cesarstvo.

Bilo je veliko stotin let najslavnejša, najmočnejša država na svetu. Da je propalo, zakrivila je Lutrova krivovera, ki je Nemce razcepila na dvoje. Nastalo je več manjših držav katoliških in lutrovskih, ki so se vedno trgale med seboj.

Iz lutrovskih državic najkrepkejša kazala je se Braniborska pod vladarji iz sprva grofovske in pozneje vojvodske in kraljevske hiše Hohenzollern.

Po zvitej politiki, srečnih vojskah naraščala je braniborska državnica, postala pred 180 leti prusko kraljestvo, pred 10 leti pograbila vse nemške državnice tako, da je ministru Bismarku se posrečilo svojega pruskega kralja Viljelma dati oklicati za novega nemškega cesarja.

Nemci imajo torej zopet cesarstvo, to pa je lutrovsko ali protestanško, kajti cesar Viljelm je lutrovec, večina ministrov, uradnikov in prebivalcev pripada lutrovskeji veri. Katoličanov šteje 8 milijonov duš v pruskem kraljestvu in 6 milijonov na Bavarskem, Saksonskem, Württemberskem itd.

Tudi novo nemško cesarstvo sluje kot najmočnejša država na svetu. Nobena še ruska bi jej sama ne bila kos.

Vendar to je od zunaj tako videti. Doma uže rije črv, ki podjeda orjaško poslopje. Sicer zviti Bismark in prebrisan cesar Viljelm sta toliko preveč lutrovca, da nista mogla prekriti svoje prirodene mržnje do sv. katoliške Cerkve. Ko sta Avstrijo premagala in Francoze pomandrala, lotila sta se doma sv. katoliške Cerkve. Zvezala sta se v državnem zboru z lutrovci, z liberalci in freimaurerji, novošegnimi ajdi. Tu-

kaj se prekličejo najprvije postave katoličanom ugodne, potem pa osnujejo nove postave, majnikove, ker so meseca majnika 1872 od cesarja Viljelma podpisane in razglašene.

Postave merijo na počasno uničenje katoličanstva na Nemškem. Najhuje razsajalo je se doma v pruskem kraljestvu. Kmalu so izgnani skoraj vsi redovniki in redovnice, izpraznjene duhovšnice, mnogo škofov in mešnikov izgnanih. Sedaj je več kakor 1000 župnij brez fajmoštrov.

Katoličani pogrešajo redne službe božje, deca krščanske izgoje, umirajoči sv. zakramentov. To je 10letna grda nemška „kulturna borba“. Ta pa je zaspane katoličane vzdramila pa ne k puntanju, ampak vojskovanju na postaveni poti pri volitvah v deželni pruski in državni nemški zbor. Izvolijo po 100 samih čvrstih katoličanov, ki zahtevajo preklic majnikovih postav in versko svobodo.

Toliko poslancev katoliških je osupnilo Bismarka in cesarja Viljelma. Jihovo neprestano ugovarjanje v zborih jima uvira vse postavodajalstvo in razupija Nemčijo kot preganjalko katoličanov in jo spravlja ob dobro ime, neti razprtije, širi nezadovoljstvo. Razdraženost pa resnično raste po vsej Nemčiji, ki ima sedaj v sebi najnevarnejšega sovražnika: versko razprtijo.

Bismark se je z ozirom na to, da so si Francozi v 10 letih na noge pomagali in da mu Rusija ni več prijazna, tako prestrašil, da skuša preganjanju konec storiti. Ker se s katoliškimi poslanci ni hotel pogajati, obrnil se je do papeža. Ta zahtevajo preklic sovražnih postav. Bismark pa tega neče.

On jih hoče kot klešče v rokah obdržati ter obeta, samo da ne bode z njimi več ščipal pritiskaval. Papež ga toraj zavrnejo. To prisili Bismarka, da začne sam tiste postave trgati in podirati. Vendar podreti neče vseh, ampak sedaj samo eno.

Nasvetoval je v državnem zboru, da se katoliškim mešnikom dovoli sv. mešo brati in

zakramente deliti brez policajev. No, in ta postava bo jeseni sprejeta. S tem bode vsaj toliko doseženo, da bodo verniki namesto fajmoštrov saj misijonarjev dobivali in zopet imeli redno službo božjo.

Katoličani pozdravljajo to kot prvo stopinjo iz 10letnega krutega preganja sv. katoliške Cerkve na Nemškem. Zmagoviti Bismark je prvič premagan — od Jagujeta božjega.

Desterniški.

Deželni zbor štajerski pa Slovenci.

II. Letos zastopa nas zopet samo 8 slovenskih poslancev, katere je slovenski kmet poslal v Gradec. Grajščaki spodnje-štajerski zvečinoma le rabijo slovenske hlapce, deklet, delavce, a za narod ne marajo, med katerim živijo. Še sovražni mu pogosto so. Mesta pa so še vsa polna Nemcev in še več nemškutarjev in nemškut, ki se matere slovenske sramujejo in svoja slovenska imena grdo zavijajo, da bi se tujemu nemštvu bolje prilagala. Zato pišejo Duchatsch (Duhač), Tomschegg (Tomšek), Bressnigg (Breznik) itd.

Dakle 8 slovenskih poslancev zastopa nad 440.000 Slovencev štajerskih. Brkov Jožef od sv. Vrbanu doma in kot dr. Kutzbeck v Radgoni v poslanca izvoljen vleče z Nemci po suhem in blatnem.

V sedanjem zborovanju deželnega zbora v Gradcu slovenski poslanci niso bili tako prezirani in za dveri stavljeni, kakor prejšnja leta. Nemški liberalci se bojijo, da jih nebi nemški konservativci potisnoli drugo leto pri volitvah v manjino, ter so malo menje srboriti. Zato so izvolili v finančni odbor dr. Dominikuša, v šolski odbor profesorja Žolgarja, v odbor za Slatino dr. Radaja in dr. Dominikuša, v peticijski odbor g. Šnideršiča, v odbor za gruntno rešitev dr. Šuca in v odbor za preuredbo volilnega reda dr. Radaja. V odbor za stavljenje železnice izvoljen je tudi dr. Dominikuš.

Zastran Borlskega grofa Wurmbranda smo uže poročali, kako bi rad Slovincem k cesarju pot zaprl in samim nemško-liberalnim adresam dveri odprl pa je bil od c. k. namestnika barona Kübeka zavrnjen, kar je temu čistemu liberalcu bržčas težko djalo. Toda dolžen je bil liberalcu Wurmbrandu resnico povedati, da so vsi Štajerci, liberalci in konservativci, Slovenci in Nemci cesarju vdani in torej se nobenemu ne sme braniti pot k vladarju.

Za lovske karte dobilo se je lani 20.000 fl. Nemški liberalci so hoteli ta denar, ki je siromakom in zaradi siromakov obloženim srenjam namenjen bil, za svečanost in veselice ob priliki cesarjevega prihoda v Gradec porabiti pa se niso upali z ozirom na to, ker so listi povedali, n. pr. „Südsteirische Post“ in „Slov. Go-

spodar“. Dovolili so si iz deželne blagajnice 20.000 fl. za cesarjevo svečanost, kakor se spodobi. Denarji od lovskih kart l. 1882, 1883 in 1884 dobljeni grede pa v deželno blagajnico, kakor drugi davek.

Kozjanski okrajni zastop čudno gospodari. Prosil in dobil je dovoljenja okrajne doklade pomnožiti do 49%. To je strašno.

Gruntni davek znaša letos tam 36672 fl. 61 kr. Na ta znesek naloži okrajni zastop še 17869 fl. 44 kr., da pokrije vse stroške, namreč 26.669 fl. 44 kr.

Vendar vplačane morajo biti tudi še zaostale doklade in subvencije za ceste v znesku 8800 fl. Za kaj pa gre toliko peněz? No, a) za ceste I. reda 5128 fl. 22 kr.; b) za ceste II. reda 7962 fl. 24 kr.; c) za narejene dolgove 8837 fl. 24 kr.; d) za pisarnico, uradnike in upravljanje 1054 fl.; e) za štipendije in premije 320 fl.; f) za zdravnike in zdravila ubogim 650 fl.; g) za šole v šolsko zalogo 2567 fl. 8 kr. in h) za razne potrebe 150 fl.

To naj prebivalci in davkeplačilo kozjanskega okraja malo premišlujejo in prevdarjajo. Se li ne da bolje gospodariti?

Ljutomerski poslanec g. Kukovec je vprašal c. k. namestnika barona Kübeka po interpelaciji, katero so tudi podpisali poslanci: Kada, dr. Šuc, Šnideršič, Žolgar in Fluhar, namreč: je li vlada voljna preračunati oškodovanje vinogradnih posestev vsled lanske toče v okrajih ormožkem, ljutomerskem in gornje-radgonskem in potem dotični znesek davka tudi leto. odpisati? Namestnik je odgovoril, da ukaže glavarstvom oškodovanje preračunati, in bode potem on finančnemu ministru vse poročal in nasvetoval, kakor bode kazalo. Lemberg so odpisali od Sladke gore, Trnič in Prepole od sv. Marjete na gornjem Dravskem polji pa ne.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Krompir bolezní braniti.

8. Metenica se zaradi pridelka prej ne poreže, ko je listje uže zvečinoma zvenelo. Koptati se pa krompir more brez vse skrbi, da bi začel v kleti bolehati, še le 6 tednov pozneje.

Kakor je iz vsega povedanega jasno, je toraj varovalno ogrebanje glavni pomoček zoper krompirjevo gajilobo. Da se pa včinek tega pomočka tudi do dobrega spozna, je treba še tudi nekoliko besedi spregovoriti o vzrokih in početku krompirjeve bolezni.

Krompirjeva bolezen ima svoj postanek jedino le v neki zajedavki, ki je po vsi svoji naturi in vsem svojem včinku glivi podobna. Imenuje se z znanostnim imenom Peronospora infestans.